

Raar: Jeg ftal fatte mig ganfte kort, og jeg fan faa meget defto lettere gjøre det, fom det ærede Medlem, der nu havde Ordet, ved Slutningen af fit Foredrag næften, maa jeg fige, rev mig Brødet ud af Munden. Det, der har foranlediget mig til at tage Ordet, er ikke Lyft til at komme ind paa hele Skolefagen; thi det lille Lovforflag — man kalde det nu udfyldigt eller ikke —, fom den høitærede Kirke- og Undervisningsminister har forelagt os, indeholder ikke Stof for os til at komme ind derpaa. For faa vidt jeg ftulde rette nogen Bebreidelse imod de ærede Medlemmer, fom have havt Ordet, ftulde det være den, at de have begivet fig for langt ind paa dette Spørgsmaal, men jeg fan godt forftaa, at man ved enhver Leilighed, der gives, er meget tilbøielig dertil, da det i mine Dine er høift paa-trængende nødvendig, at Sagen undergives en gjen-nemgribende Forandring. Det lille Lovforflag, fom her foreligger, ftal jeg i Diebliffet ikke ind-lade mig paa at profetere om eller kritifere. Jeg maa tilftaa, at jeg, naar jeg et Diebliff ftal op-holde mig derved, ikke deri har fet de Farer, fom nogle ærede tidligere Talere have fet; det fan gjerne være, at de ere der, men om det ogsaa er faa, har jeg Mlyft til at gaa ind derpaa. Jeg vilde ønske, at den høitærede Minister, i Stedet for at forelægge os dette lille Lovforflag, vilde have forelagt os hele Skololonen; men der fan jo ikke være Haab om, at den kommer frem i Aar, da den ikke endnu er fremkommen. — Det er en bekjendt Sag, at min ærede Nabo tilvenstre (Th. Nielsen) har en særdeles varm Følelse for Friiftolerne, og derfor vilde jeg i og for fig ikke rette nogen Bebreidelse imod ham, naar det ikke for en Del gif ud over Statsftolerne. Der er dog den Uenighed til Stede mellem ham og mig, at det forekommer mig, han er meget for streng mod Statsftolen. Jeg fan lige faa lidt nu fom tidligere forliges med den Ranke, der fremftilledes af det ærede Medlem for Veile Amts 3die Valg-kreds (Th. Nielsen), at man ftal gjøre Alt for Friiftolen og, jeg havde nær fagt, faa lidt fom muligt for Statsftolen, eller med andre Ord, at man paa en vis Maade ftal lade Friiftolen under-grave Statsftolen. Derimod fan jeg bedre for-liges med den Ranke, at man beflutter fig til helt at have Statsftolen: Enten — Eller; thi det er for mig en pinlig Ranke at have to Konkurrenter paa et faabant Omraade, hvor den One griber enhver Leilighed til at fortrædige den Anden. Man fan fige faa mange smukke Ord om Fri-ftolen, fom man vil, faa har man havt Bevis paa, at man vil pille fra Statsftolen til Fordel for Friiftolen. Jeg vil blot minde om, at min ærede Nabo til Venstre under Skolelovens Be-handling udtalte fig for Skolepengenes Henfkytning fra Statsftolen til Friiftolen for de Joreldres Vedkommende, fom ønskede det, og den samme Ranke er nu kommen frem igjen; i det mindfte

var den Hovedpunktet i det Foredrag, vi hørte fra den ærede sidste Taler (Bernsten). Det er for mig en faelig Beftrebelse, og jeg vil hellere have, at man hever Statsftolen; thi man er nu sikker paa, at Befolkningen i det Hele taget er kommet faa vidt i fin Interesse for fine Børns Under-visning, at Staten ikke længer behøver at være Epifkemand for Dplysningen. Denne Ranke er ren og klar, men den Maade, man nu er kommen ind paa, maa jeg tilftaa, huer mig ikke. Naar jeg hører min ærede Nabo tilvenstre, med hvem jeg ellers i de allerfleste Spørgsmaal famstemmer, hv. d jeg ogsaa tilbels gjør her, udtale fig faa varmt for Friiftolen, underer det mig, at han fom Statsftolelærer ikke omtaler flere af de Ulemper, fom klæbe ved Statsftolen, og det er hovedfagentlig for at omtale den, at jeg nu har taget Ordet. Det ærede Medlem, fom talte sidst, var inde derpaa og udtalte fig navnlig om en anden Maade at kalde Lærerne paa. Jeg anfer den nuværende Kaldelsesmaade for at være en af de største Ulemper, der klæber ved Statsftolen. Lad Kaldelsen blive en Sag enten for alle Skole-diftriktets Beboere eller for et Udvalg af dem; derom kunne vi forhandle med den ærede Mini-fter, og jeg ftal for mit Vedkommende være villig til at gaa ind paa, hvilke af Delene det ftal være. Det synes mig nemlig at være faa klart, fom No-get vel fan være, at der da vil komme et ganfte andet Forhold tilftede mellem Lærerne og Beboerne, men den Maade, hvorpaa Lærerne nu kaldes, fan ikke andet end medføre, at adskillige af dem lige-frem paaotroieres Beboerne. Jeg fan f. Ex. oplyse den ærede Minister for Kirke- og Under-visningsvæfenet om, at en Lærer er bleven kon-stitueret i et Embede, i hvilket han nu har fiddet i 4 Aar, imod de $\frac{1}{4}$ af Beboernes Billie. Det har behaget Skolebureauet at lade Vedkommende fiddes hen indtil nu og at lade Kaldet ftaa hen uden at oplaa det vakant. Den Maade at kalde Lærere paa ftal fandelig ikke bidrage til at frem-bringe Kjærlighed til Statsftolen, men ftil Be-boerne i et andet Forhold til den og til Kaldelsen af Lærerne, faa er jeg overbevist om, at en Del af den Uvillie, fom medfører, at det ærede Medlem talte faa varmt for Friiftolen, vil forsvinde. Jeg fan nemlig godt forftaa, at Friiftolelærerne, der ere frit valgte af dem, fom benytte dem, ftaa i et andet Forhold til Beboerne end Statsftolelæ-ererne, men naar disfe fom fagt bringes i det rette Forhold, bliver Sagen en anden. Man var da ogsaa fri for disfe Jugle, fom det ærede Medlem talte om, at en Del af Anføgerne generes af; de vare med det Samme flaaede ihjel paa dette Omraade, og det har jeg ikke Noget imod. Jeg vil efter min Erfaring bekræfte, at deres Sang er alt andet end lystelig, og hvis det var nødven-digt, kunde jeg levere Bidrag i faa Henseende, der vare alt andet end smukke at fe til. Jovfaa-vidt ftal jeg give de Udtryk Medhold, fom findes